

НАГЛАСИ И УДОВЛЕТВОРЕНОСТ СПРЯМО ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ

Хасан Азис

Университет за национално и световно стопанство

Резюме. Настоящото изследване има за цел да установи гражданските позиции и оценки спрямо процеса на децентрализация в България. Удовлетвореността на младите хора и техните нагласи относно централна и местна власт са във фокуса на проучването, което е предварителна проверка на метода за бъдещо международно изследване. Изработена е анкетна карта, в която са включени въпроси, свързани със степента на използване, разграничение и одобрение на местните и национални институции. В изследването взимат участие 39 младежи. Резултатите очертават трудностите в процеса на децентрализация, както и начини за тяхното преодоляване.

Ключови думи: местна власт; централна власт; местно самоуправление; децентрализация; нагласи; млади хора.

През последните години се използват различни тълкувания на процеса децентрализация, който протича с различни темпове и променя икономическия и политическия живот в Европа. Комитетът на регионите разбира под Децентрализация всички мерки на политическо равнище, които укрепват ролята на местните и регионални власти в процеса на вземане на решения на национално и европейско равнище и водят до прехвърляне на правомощия от страна на централното държавно равнище към местните и регионални институции. Подчертава се, че една визия за Европа задължително трябва да включва регионалното и местното равнище, тъй като легитимността на ЕС се гради върху легитимността на поднационалните нива на управление (2013, Стотна пленарна сесия).

При един преглед на развитието на децентрализацията в Европа може да се отбележат няколко точки, които характеризират този процес. От първостепенно

значение е утвърждаването на принципа на субсидиарност, с подписването на Договора от Лисабон 2009 г., което от своя страна, доведе до закрепване на Договора на идентичността на регионите и общините, и благодарение на това в редица държави членки се проведеха институционални реформи за по-силна децентрализация. Може да се каже, че има увеличение в темповете на развитие на децентрализацията в страните от ЕС, но се забелязва една особена тенденция на орязване на финансовата автономност на местните власти.

Приемането на Европейската харта за местно самоуправление (ЕХМС) от Съвета на Европа през 1985 г., ратифицирана с преобладаващо мнозинство от държавите – членки на Съвета на Европа и всички държави – членки на ЕС, отбелязва своето голямо влияние върху принципите на демокрация, близост до гражданите и децентрализация (Диаз, Херман Кореа, 2004).

Според своето устройство три от 28-те държави членки на ЕС имат федерално устройство, една се приближава до федерално, останалите могат да бъдат определени като унитарни в различни варианти. Но тук не става въобще въпрос за федерална или унитарно регионализирана, а за унитарна децентрализирана уредба по примера на Дания, Гърция, Чехия и др. Говорим за повече от едно ниво на управление – двустепенно и тристепенно. Особеностите при двустепенната организация на управление е, че тя включва в себе си териториални формирования на две равнища – общини и региони (области), пример за това е България, Холандия, Белгия, Португалия и др. Тристепенната съдържа в себе си – общини, околии и области – по примера на Германия, Италия и др. Степента на децентрализация отговоря на социално-икономическото развитие на една страна и е отражение на степента на демократизация, национална специфика и зрялост на гражданското общество. Ако погледнем съотношението между централизирани и децентрализирани държави в Европа ще се види, че втората група са по-добре развити и гражданите се радват на добро благосъстояние. Всъщност това не е игра на думи или поредна политика на ЕС, а реален гарант за бързо икономическо развитие и добър жизнен стандарт.

Проучване на Комитета на регионите показва, че в някои от държавите членки присъединили се към ЕС след 2004 г. процесът на децентрализация не е приключил напълно. Резултати от анализа за България показват противоречиви темпове, характеристиките на местното самоуправление в България са далеч от изискванията на ЕХМС и от средните за ЕС показатели на децентрализация на публично управление. Ясно е, че въпросът за децентрализация не стои на дневен ред в политиката на страната ни. Сред политиките и държавните служители, ангажирани с децентрализацията, не съществува дълбоко убеждение, че за страната е необходима ефективна децентрализация. Може да се направи изводът, че проблемите на де-

централизацията в управлението са пряко свързани с цялостния процес на демократизация на обществото. Децентрализацията е средство за осъществяване на важни обществени цели:

- По-добри услуги за гражданите;
- По-ефективно използване на ресурсите;
- По-компетентна администрация.

Местното самоуправление е форма на децентрализация на държавната власт по пътя на засилване правото на териториалните общности и на избраните органи да решават общинските проблеми. През последните години съвременната тенденция към децентрализация съживи интереса в контекста на нуждите – демократизация, административна ефективност, икономическо развитие и мобилизация на ресурсите. Когато се преценява дали дадена дейност трябва да бъде централизирана или децентрализирана са възможни две групи аргументи. Едната, се основава на демокрацията, на участието на хората в управлението. Другата група – на схващането за принципа на ефективността и че централизацията позволява икономия на ресурси (Джилдов, 2006).

Процесът на децентрализация започна с приемането на новата Конституция на Република България през 1991 г. Процесът протича с различни темпове, съпътстван с противоречиви оценки и постигнати резултати. Условно в процеса на децентрализацията може да различат два основни периода – от 1991 до 2006 г. и от 2006 до 2015 г. (Нейкова, 2012 г.).

Аналитичният преглед на процеса на децентрализацията през първия период 1991–2006 г. показва следните основни постигнати резултати:

- Основите на процеса на децентрализация са положени с приемането на конституцията на Република България;
- Административната реформа оказва силно въздействие върху процеса на децентрализация;
- Постигнат е значителен напредък за разпределението на компетенциите между отделните нива на управление;

- През 2002 г. процесът на децентрализация е включен в стратегически документ – Стратегия за модернизиране на държавната администрация. През същата година е приета и Концепцията за финансова децентрализация, с която се дава старт на процеса на финансовата децентрализация;
- Определянето на трансферите към общинските бюджети се извършва по обективни критерии, посочени в Механизма за определяне на бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет за 2005 и 2006 г.;
- От 2005 г. общините изградиха свои звена за приходите, което засили техния ангажимент към събирането на приходите;
- Въпреки съществения напредък в конституирането на демократична държава към 2006 г. България е все още силно централизирана. Местното самоуправление може да се окачестви като декларативно.

Основните изводи от изпълнението на мерките от Стратегията за децентрализация за периода 2006–2015 г. са:

- Основният извод за разглеждания период е, че процесът на децентрализация силно се забавя, породена от глобалната финансова и икономическа криза. Общините са най-потърпевшите публични институции;
- Резултатите от изпълнението на Стратегията са неудовлетворителни, тъй като са изпълнени само 39% от заложените мерки;
- В периода 2010–2013 г. е протичал процес на централизация на държавното управление, няма напредък в реструктурирането на общинските услуги;
- С най-ниска степен на изпълнение (35,71%) е реформата на областно ниво на управление;
- От февруари 2007 г. Общинските съвети имат правото да определят размера на местните данъци и местните такси. По този начин за първи път след 60-годишно прекъсване отново се дават данъчни правомощия на общините;

Глобалната финансова и икономическа криза е дала своето негативно влияние и върху процесите на децентрализация в страните от ЕС. Според данните от Евростат от 2009 г., средно за ЕС-28 се наблюдава намаление на дела на местните власти в двата макропоказателя – процент на общинските приходи в БВП и дял на общинските разходи във всички публични разходи.

От международните сравнения за напредъка на България в областта на децентрализацията спрямо унитарните държави в ЕС за периода 2006–2014 г. могат да бъдат изведени следните изводи:

- Световната финансова и икономическа криза е довела до забавяне на процеса на децентрализация в ЕС;
- Получаваните от общините средства по европейските програми не допълват, а изместват регулярните източници на финансиране на местни услуги;
- Най-голямата разлика в структурата на приходите на местните власти в България в сравнение с тези в другите страни от ЕС е изключително ниският дял на местните данъци.

Децентрализацията е правилното средство за разпределение на отговорностите, правата и ресурсите между централна и местна власт, като процесът на вземане на решения е по-близко до гражданите. Реалната децентрализация ще има положителни икономически и политически последици за нашата страна, защото властта ще се свежда непосредствено до хората. Това изразява и нейния основен принцип – субсидиарност. Според него публичните функции трябва да се случват на най-ниско ниво на управление. Спазването му ще даде на местните и регионалните власти повече свобода да оформят политики и да бъдат по-ефективни за гражданите (Стефанова, Калфова, 2004 г.).

Отговорите, които търси настоящият доклад, са какво е нивото на удовлетвореност от процеса на децентрализация в България, кои са факторите, които се отразяват на степента на неговото развитие? Могат ли да се локализируют и насочат нагласите

на гражданското общество към прехвърляне на определени дейности и функции от централна на местна власт?

Цел

Основната цел на настоящата работа е проучване на нагласите и удовлетвореността на младите хора в България спрямо процеса на децентрализация чрез изследване на границата между централна и местна власт през погледа на определена възрастова група.

Въз основа на поставената цел могат да се дефинират и следните **задачи**:

1. Сравняване на удовлетвореността от централна и местна власт;
2. Да се определи степента на търсене на услуги от страна на централните и местни власти;
3. Определяне на степента на разграничаване на централната и местна власти.

Хипотези на изследването

1. Очаква се отсъствие на съществени различия в степента на удовлетвореност (предимно ниска) от централни и местни власти, поради отдавна установения проблем в публичната администрация в сферата на ефективната комуникация и компетентност.

2. Допускаме, че изследваната група няма да може да регистрира ясна граница между централна и местна власт, поради отсъствие на достатъчно информационни кампании.
3. Приемаме, че местните власти се използват и търсят по-често от централните институции, поради необходимостта гражданите да използват услугите на общините.
4. Допускаме, че степента на получената помощ в институциите оказва положително влияние върху удовлетвореността от тяхната работа.

МЕТОД НА ИЗСЛЕДВАНЕ

ИЗВАДКА

Изследвани са 39 души от цялата страна, от които 8 жени и 23 мъже. При 8 от изследваните няма попълнена анкетна карта. Възрастта им варира от 18 до 34 години, като средната е 22 години. Анкетираните младежи са избрани на случаен принцип от цялата страна, без преобладаващ регион.

Данните, които са събрани за социоекономическия статус (СИС) (образование, доходи, заетост) се използват за формиране на две групи СИС – среден и висок. Установи се, че голяма част от младежите имат висок СИС (84%) и среден (16%) (вж. табл. 1, 2 и 3).

ТАБЛИЦА 1
ОБРАЗОВАНИЕ НА ИЗСЛЕДВАНИТЕ ЛИЦА В ПРОЦЕНТИ

	Честота	Валидиран процент	Кумулативен процент
Завършено основно образование	1	2,6	2,6
Завършено средно образование	7	17,9	20,5
Завършено средно-професионално образование	5	12,8	33,3
Завършено висше образование(бакалавър)	9	23,1	56,4
Завършено висше образование(магистър)	9	23,1	79,5
Няма отговор	8	20,5	100,0
ВСИЧКО	39	100,0	

ТАБЛИЦА 2
СУБЕКТИВНА ОЦЕНКА ЗА ИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА ИЗСЛЕДВАНИТЕ ЛИЦА В ПРОЦЕНТИ

	Честота	Валидиран процент	Кумулативен процент
Разполагаме с дост. за задоволяване на нуждите си и имаме възм. да спестяваме	11	28,2	28,2
Разполагаме с дост. пари да задоволяваме нуждите си, но не усп. да спестяваме	10	25,6	53,8
Налага се да ограничим малко потреблението си	5	12,8	66,7
Налага се доста да ограничим потреблението си, но успяваме да се справим	4	10,3	76,9
Налага се да ограничим портреблението си и не успяваме да се справим	1	2,6	79,5
Няма отговор	8	20,5	100,0
ВСИЧКО	39	100,0	

ТАБЛИЦА 3
ЗАЕТОСТ НА ИЗСЛЕДВАНИТЕ ЛИЦА В ПРОЦЕНТИ

	Честота	Валидиран процент	Кумулативен процент
Работя	13	33,3	33,3
Уча	5	12,8	46,2
Безработен съм	3	7,7	53,8
Уча и работя	10	25,6	79,5
Няма отговор	8	20,5	100,0
Всичко	39	100,0	

МЕТОД НА ИЗСЛЕДВАНЕ

За осъществяването на целите на настоящето изследване е използван специално изработен Въпросник за отчитане степента на удовлетвореност при младежите и изследване на нагласите спрямо процеса на децентрализация. Въпросникът се състои от 3 части.

В 1-вата част има 16 айтема, които определят нагласите към работата на местната власт. Айтеми А1, А2 и А3 измерват честотата на използване на услуги, предоставяни от местните институции. Айтеми А4, А5, А7, А9, А10, А11, А12, А13, А14 и А15 определят удовлетвореността на работата на различните служби от общинската администрация. Айтеми А6 и А8 са отворени

въпроси, описващи качествените характеристики на работата на общинската администрация. Айтем А16 се отнася до определяне на знанието да се прави разграничение между местна власт и централна власт.

2-рата част се отнася до раздел „Държавни институции“. Въпросникът е идентичен по смисъл с 1-ва част като не се търси удовлетвореността от работата на конкретни държавни служби, а акцентът е поставен върху степента на разграничение.

3-тата част се състои от демографски данни. Участниците посочват пол, възраст, образование, етническа принадлежност, трудова заетост и субективна икономическа оценка.

Количествените въпроси се оценяват по 5-степенна ликертова скала.

РЕЗУЛТАТИ

РЕЗУЛТАТИ ПО ХИПОТЕЗА 1

(Очаква се отсъствие на съществени различия в степента на удовлетвореност от централни и местни власти, поради отдавна установения проблем в публичната администрация в сферата на ефективната комуникация и компетентност.)

Данните от изследването сочат изместване на отговорите „от донякъде“ към негативната част на скалата, т.е. 76,9% от

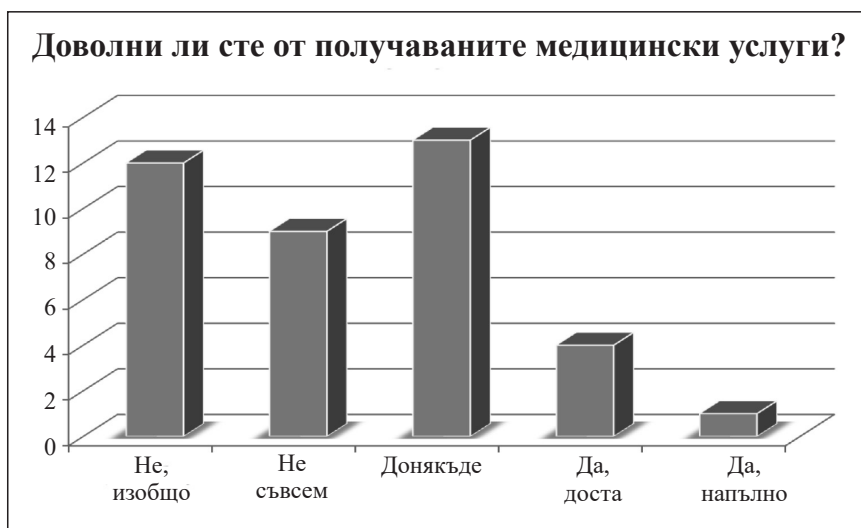
изследваните лица отчитат от средна към отрицателна удовлетвореност от работата на местните институции, с които са имали работа.

Отговорите за удовлетвореността от работата на конкретни служби и дирекции от общинска администрация са представени в граф. от 1 до 8.

Отговорите за удовлетвореността от получаваните медицински услуги клонят в процентно отношение към негативната част на скалата. 53.9% не са доволни от предоставяните им услуги, към едва 12.9% доволни.

ГРАФИКА 1. УДОВЛЕТВОРЕНОСТ ОТ РАБОТАТА НА ОБЩИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

ГРАФИКА 2. УДОВЛЕТВОРЕНОСТ ОТ ПОЛУЧЕНИТЕ МЕДИЦИНСКИ УСЛУГИ

ГРАФИКА 3. УДОВЛЕТВОРЕНОСТ ОТ ПОЛУЧАВАНИТЕ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

ГРАФИКА 4. УДОВЛЕТВОРЕНОСТ ОТ ЧИСТОТАТА НА НАСЕЛЕНОТО МЯСТО, В КОЕТО ЖИВЕЯТ

Отговорите за удовлетвореността от получаваните социални услуги клонят в процентно отношение към негативната част на скалата. 48,7% не са доволни от предоставяните им услуги, към едва 7,7% доволни.

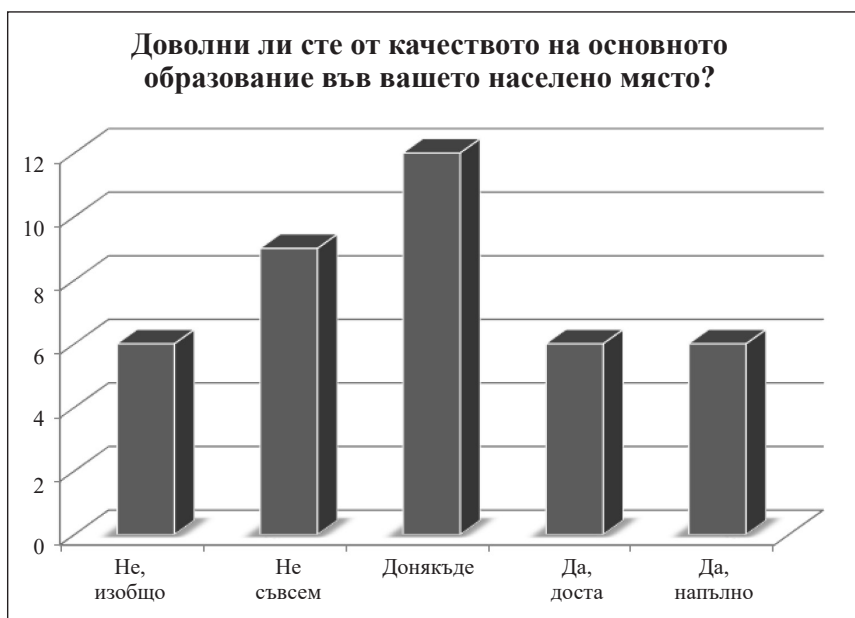
Отговорите за удовлетвореността от чистотата в населеното място е почти равномерно разпределено в скалата. 41% не

са доволни от предоставяните им услуги, а 38,4% доволни. Една добра характеристика за тази общинска услуга.

Отговорите за удовлетвореността от детските градини в общините е с преобладаващо положително отношение към тази общинска услуга. 43,6% са доволни от предоставяните им услуги, а 23,% недоволни.

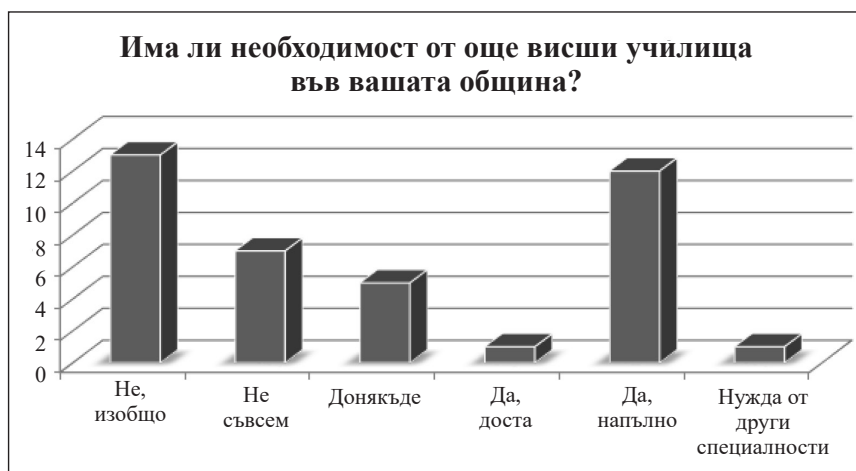
ГРАФИКА 5. УДОВЛЕТВОРЕНОСТ ОТ КАЧЕСТВОТО НА ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ

ГРАФИКА 6. УДОВЛЕТВОРЕНОСТ ОТ КАЧЕСТВОТО НА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ГРАФИКА 7. УДОЛЕТВОРЕНОСТ ОТ КАЧЕСТВОТО НА СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ГРАФИКА 8. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ВИСШИ УЧИЛИЩА В ОБЩИНАТА

Отговорите за удовлетвореността от качеството на основното образование в общините е с почти изравнени проценти стойности в скалата. 38,5% са недоволни от предоставяните им услуги, а 30,8% са доволените.

Отговорите за удовлетвореността от качеството на средното образование в общините е с почти изравнени проценти стойности в скалата. 38,4% са доволни от предоставяните им услуги, а 33,3% са недоволените

Отговорите за необходимостта от висше образование в населените места е със силна поляризация в мнението, което се вижда в резултатите: Не е необходимо – 51.2% и е необходимо – 33.4%

Анализът на отворените въпроси подреди по честота на недоволство определени общински служби:

- Общинска администрация;
- Информационен център;
- Общинска собственост;
- Кмет;

Качественият анализ показва, че причините, поради които хората изразяват недоволството са разпределени в три групи:

- Некомпетентност;
- Бавно обслужване;
- Липса на комуникативни умения;

Според анкетираните младежи можем да подредим по честота на недоволство следните държавни институции:

- МВР – 7,7%
- Съдебна власт – 7,7%
- Здравно обслужване – 7,7%
- ГРАО – 5,1%

При анализ на съдържателните отговори причините за неудовлетвореност са:

- Бавно обслужване;
- Партийни предпочитания;
- Липса на комуникативни умения;
- Бюрократия;
- Корупция;
- Некомпетентност.

РЕЗУЛТАТИ ПО ХИПОТЕЗА 2

(Допускаме, че изследваната група няма да може да регистрира ясна граница между централна и местна власт, поради отсъствие на достатъчно информационни кампании.)

Данните от изследването се регистрират в айтем В6:

57,9% от провелите анкетата млади хора нямат отговор, 7,9% дават грешен отговор. Категорично може да се направи извод, че знанието това кои институции са местни и кои държавните не е ясно очертано.

РЕЗУЛТАТИ ПО ХИПОТЕЗА 3

(Приемаме, че местните власти се използват и търсят по-често от централните институции, поради необ-

ТАБЛИЦА 4

Към кои държавни институции сте се обръщали през последната една година?

	Честота	Валидиран процент	Кумулативен процент
Не съм работил	2	5,3	5,3
МВР-ОДП-Русе	1	2,6	7,9
Областна дирекция земеделия	1	2,6	10,5
Общината	2	5,3	15,8
Висш адвокатски съвет	1	2,6	18,4
Съд	3	7,9	26,3
Народно събрание	2	5,3	31,6
Училище и читалище	1	2,6	34,2
Министерство на културата	1	2,6	36,8
МВР	1	2,6	39,5
Кадастър	1	2,6	42,1
Няма отговор	22	57,9	100,0

ходимостта гражданите да използват услугите на общините.)

При проследяване на честотните данни на търсене и използване на общинска и държавна администрация ясно се вижда, че държавната (табл. 5) е с по-нисък процент, докато при общинската (табл. 6) е с по-висок. Хората поради своята необходимост, реално използват местната администрация, като по този начин се подчертава смисълът и значимостта на децентрализацията.

РЕЗУЛТАТИ ПО ХИПОТЕЗА 4

(Допускаме, че степента на получената помощ в институциите оказва положително влияние върху удовлетвореността от тяхната работа.)

Тази хипотеза е формулирана, за да може да се даде точен отговор кой е основният фактор, който може да промени удовлетвореността в местната власт.

За тази цел беше направен регресионен анализ между независима променлива „оказване на помощ“ и зависима променлива „удовлетвореност от работата на местните институции“. Резултатите показаха, че фактора – „Оказване на помощ“ е този който променя в положителна насока нагласите на гражданите (вж. табл. 7).

При нас стойността на R Square коефициент е 39%, което означава, че 39% от удовлетвореността от общината се определят и зависят от оказването на помощ при получаване на определена услуга от община-

ТАБЛИЦА 5

Колко често сте имали необходимост през последната година да решите проблем, който е зависел от държавна институция?

	Честота	Валидиран процент	Кумулативен процент
Нито веднъж	12	35,3	35,3
Един път	10	29,4	64,7
Малко	6	17,6	82,4
Много пъти	6	17,6	100,0
Всичко	34	100,0	
Няма отговор	5		
Total	39		

ТАБЛИЦА 6

Колко често в рамките на една година имате работа с общинска администрация?

	Честота	Валидиран процент	Кумулативен процент
Един път в годината	12	30,8	30,8
Два пъти в годината	2	5,1	35,9
Три пъти в годината	7	17,9	53,8
Четири пъти в годината	1	2,6	56,4
Повече от пет пъти в годината.	13	33,3	89,7
2-3 пъти в годината	1	2,6	92,3
Няма отговор	3	7,7	100,0
ВСИЧКО	39	100,0	

ТАБЛИЦА 7
РЕГРЕСИОНЕН АНАЛИЗ-ЗАВИСИМОСТ НА УДОВЛЕТВОРЕНОСТТА ОТ ОБЩИНАТА
ОТ ОКАЗВАНЕТО НА ПОМОЩ ПРИ ОПРЕДЕЛЕНА УСЛУГА

R²=0,39		Нестандартизирани коефициенти		Стандартизирани коефициенти	t	p
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,075	,379		2,833	,008
	Оказвана ли Ви е помощ при получаване на определена услуга в общината?	,552	,117	,624	4,728	,000

та. Този коефициент се включва при представяне на анализа. С оглед големината на извадката това е много висок коефициент.

От получените резултати можем да направим прогнозата, че при нарастване на помощта при получаване на услуга от общината, ще нарасне значимо и удовлетвореността от работата на общината. Или с други думи: удовлетвореността от работата на общината зависи и се определя във висока степен от оказването на помощ при получаване на услуга.

Изводи

Въпреки някои ограничения на настоящето изследване като използване на конкретно адаптиран метод, непредставителна група младежи от цялата страна, в никакъв случай не могат да омаловажат получените резултати. Като цяло можем да обобщим, че процесът на Децентрализация е със забавено развитие в България, не са реализирани важни реформи в прехвърлянето на ресурси и правомощия на местните власти и тяхното финансово обезпечаване (може да се види при проследяване на удовлетвореността от медицински, социални и образователни услуги). Липса на качествен диалог между държава-община-граждани. Липса на умения да се прилагат техники, осигуряващи демократично управление, Недостатъчно компетентна администрация, постоянно усещане за неправомерност сред граждани-

те при всяко действие на местна и централна власт. Непрекъснато политическо противопоставяне, затрудняване на работата в Народно събрание, министерства, комисии, общински съвет и общинска администрация. От проучването става ясно, че процесът на Децентрализация протича бавно, на приливи и отливи, липсва устойчивост от направените реформи.

Проучването дава възможност да се дадат някои препоръки в работата на местна и централна власт:

- Да се провеждат обучения и да се стимулира мотивацията на общинската и държавната администрация за постигане на резултати на удовлетвореност по-висока от средната на гражданите.
- Да се осигурят услуги и администрация на база на търсенето от страна на гражданите, а не на потребности на общината или държавната институция.

Също така трябва да посочим, че настоящето изследване е част от по-голямо проучване, което се опитва да разкрие взаимоотношенията между централна и местна власт, на общата удовлетвореност на гражданите и администрацията, на затрудненията при решаване на конкретни въпроси. Да даде препоръки за по-добро управление и за улесняване на изпълнението на Стратегията за децентрализация през новия период 2016–2025 г., анализирайки предходен период и изпълнявайки непостигнатите резултати.

ЛИТЕРАТУРА

- Джилдов, Ал. (2006). Сагата децентрализация на регионално ниво, АТУМС, Доклади и проучвания.
- Чуков, Вл. (2012). Децентрализацията – демократична алтернатива на българското общество, Научни трудове на Русенския университет, 2012, том. 51.
- Диаз, Херман Кореа (2004). Децентрализацията в България: Обща оценка и препоръки.
- Стефанова, М., Калфова, Е. (2004). Децентрализация и интеграция: регионално и местно управление, София.
- Нейкова, М. (2012). Децентрализацията – основен фактор за повишаване ефективността на администрацията, Годишник на БСУ, том. 27.
- 100-на пленарна сесия (2013). Децентрализацията в ЕС и мястото на местното и регионалното самоуправление в разработването и изпълнението на политиките на ЕС.

ATTITUDES AND SATISFACTION TOWARDS
DECENTRALIZATION IN BULGARIA

Hasan Azis

Abstract. *This study aims to establish civilian positions and assessments to the process of decentralization in Bulgaria. Satisfaction of young people and their attitudes on central and local government are the focus of the study, which is preliminary verification method for future international study. A questionnaire was made which includes questions related to the degree of use, distinction and approval of local and national institutions. 39 young people took part in the study. The results highlight the difficulties in the process of decentralization and ways to overcome them.*

Keywords: local government; central government; decentralization; attitudes.

Hasan Azis, PhD student

University of National and World Economy,
Department Statistics and Econometrics
1700 Sofia, Student Town, Bulgaria

Хасан Азис е докторант в Университета за национално и световно стопанство в гр. София. Темата на дисертацията включва децентрализацията като фактор в контекста на местното и централно управление.

Научни интереси в областта на децентрализацията в България и ЕС, местните власти и местното самоуправление.

Хасан Азис е кмет на община Кърджали от 2003 г. до момента. Участвал е в редица семинари и обучения в тематичните области.

Член е на следните комисии в Комитета на регионите:

– Комисия по икономическа политика;

– Комисия по гражданско общество;

Заместник – председател на НСОРБ.